

Sáng kiến Hạ lưu Mê Kông và cam kết của Mỹ trong bối cảnh khu vực

Tọa đàm: Những con đập thủy điện trên sông Mê Kông

Richard Cronin

*Giám đốc Chương trình Đông Nam Á
Trung tâm Stimson*

Nguồn gốc ra đời và các mục tiêu chính sách

Nguồn gốc:

- Sự thành lập Viện DRAGON thuộc Đại học Cần Thơ, 2008 (Chương trình hợp tác ĐH Cần Thơ và Cục Quản lý Dịch vụ Địa chất Hoa Kỳ)
- Yêu cầu của Văn phòng Tổng thống Obama về tăng cường cam kết với ASEAN
- Tuyên bố của Ngoại trưởng Clinton tại Phuket, tháng 7/2009

Các mục tiêu địa chính trị

- Địa chính trị công khai
- Tạo lập thế cân bằng, nhưng không cạnh tranh với Trung Quốc
- Tăng cường các sáng kiến với khối ASEAN
 - Cử Đại sứ tại ASEAN
 - Nỗ lực kết nối với Myanmar
- Thúc đẩy sự ổn định khu vực
 - Tạo thêm lựa chọn cho các quốc gia hạ nguồn Mê Kông
 - Tăng cường mối quan hệ hợp tác với Việt Nam

Các mối quan tâm về an ninh phi truyền thống của Mỹ

- Môi trường, biến đổi khí hậu
- Sức khỏe (HIV/AIDS, các đại dịch)
- Phát triển nguồn nhân lực bị tụt hậu (Giáo dục)
- Đập thủy điện (Cơ sở hạ tầng)
 - Nguy cơ đối với Đồng bằng sông Cửu Long
 - Nguy cơ đối với an ninh lương thực (Nghề cá)

Phản ứng khu vực

- Dễ dàng được tất cả các quốc gia chấp nhận
- Tuy nhiên, vẫn còn những nghi ngại về động cơ và độ tin cậy.
- Trung Quốc chỉ trích, song cũng đã quan tâm hơn tới quan ngại của các nước láng giềng
- Sáng kiến hướng tới Myanmar đã nói lên tình trạng căng thẳng trong quan hệ Mỹ-ASEAN

Phương thức hoạt động của Sáng kiến Hạ lưu Mê Kông (LMI)

- Từng bước tăng cường viện trợ song phương của Mỹ
- Các nhóm công tác LMI
 - Mỗi quốc gia sẽ phụ trách 1 trong 4 nhóm (giáo dục, môi trường, y tế và cơ sở hạ tầng)
 - Hội nghị bộ trưởng lần IV Sáng kiến Hạ lưu Mê Kông (Bên lề Hội nghị Bộ trưởng ASEAN và Diễn đàn khu vực ASEAN)
- Mối quan hệ giữa Ủy ban sông Mississippi (MRC) và Ủy ban sông Mê Kông (MRC)

Một số thành quả ban đầu

- Nguồn hỗ trợ tinh thần đối với MRC trong thời điểm quan trọng
- Cam kết cấp bộ trưởng thông qua các nhóm công tác thực thi sáng kiến Hạ lưu Mê Kông
- Hỗ trợ tuy còn hạn chế nhưng vô cùng quan trọng cho Phân tích Chi phí Lợi ích Thủy điện Mê Kông (Phân tích SEA của Đại học Portland)
- Hợp tác xây dựng năng lực
- Vai trò của Mỹ trong hội nghị cấp bộ trưởng đầu tiên “Những người bạn Hạ lưu Mê Kông” tại Bali, tháng 7/2011

Các vấn đề

- Nguồn lực của Mỹ vẫn chưa đủ đáp ứng
- Viễn cảnh đối với Kế hoạch hành động cho LMI
- Tính nhạy cảm của vấn đề thủy điện dòng chính, đặc biệt là với Lào
- Tương lai của Ủy hội Mê Kông
- Ảnh hưởng hạn chế của Mỹ
- “Sức trụ” của Mỹ về lâu dài

Cám ơn!

**www.stimson.org/mekong
rcronin@stimson.org**

